

ΠΡΟΜΗΘΕΥΣ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΤΩΝ ΦΥΣΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΦΗΡΜΟΣΜΕΝΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΑΠΑΣ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ ΜΕΤ' ΕΙΚΟΝΩΝ

<p>ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΜΗΤΣΟΠΟΥΛΟΥ καθηγητοῦ τῆς Γεωλογίας ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ καὶ Πολυτεχνείῳ</p> <p>ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ: ΝΙΚ. Κ. ΓΕΡΜΑΝΟΥ Δρ. Φ. Ε. ΑΛΕΞΑΝ. Δ. ΒΑΛΒΗ Δρ. Φ. Ε.</p>	<p>ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ</p> <p>Ἐν Ἀθήναις ἑτησίᾳ Δρ. 7.— Ἐν ταῖς Ἐπαρχίαις ἑτ. » 7.50 Ἐξάμηνος » 4.— Ἐν τῷ Ἐξωτερικῷ Φρ. χρ. 8.—</p>	<p>ΓΡΑΦΕΙΟΝ «ΠΡΟΜΗΘΕΥΣ» Ὀδὸς Φειδίου ἀρ. 13 κατωτέρω τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου.</p> <p>ΤΙΜΗ ΕΚΑΣΤΟΥ ΦΥΛΛΟΥ 15 — ΛΕΠΤΑ — 15</p>
--	--	---

Ο ΚΑΤΑΚΛΥΣΜΟΣ

ΓΕΩΛΟΓΙΚΩΣ ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟΣ

Α΄.

Οἱ σφαδασμοί, καὶ οἱ τρόμοι εἰς οὐδὲς συγγότατα ὑποπίπτει τὸ στερεὸν τῆς γῆς περιβλήμα, ἥτοι ὁ φλοιὸς αὐτῆς, καὶ οὐδὲ σεισμοὺς καλοῦμεν, εἶνε ἄσθενεῖς ἀνεκμη-
σεις πρὸς τὰς μεγάλας ἐκείνας μετακινήσεις καὶ ἀνατρο-
πὰς τῶν στρωμάτων τῆς γῆς, ἃς ἀνευρίσκομεν σπουδάζοντες τὴν κατασκευὴν μεγάλων σειρῶν ὀρέων. Ὁ γεω-
λόγος ἐρευνῶν τὴν γένεσιν τῶν ὀρέων, ἀνεκκλύπτει πολλὰ καὶ γῆς γεωλογικὰ φαινόμενα, καθιστῶντα πι-
θανὴν τὴν γνώμην, ὅτι ἐν τῇ παρελεύσει τῶν αἰώνων μεγάλα καταστροφὰ ἔλαβον χώραν ἐπὶ τῆς γῆνιου ἐπιφανείας.

Τοιαύτας μεγάλας καταστροφὰς οὐδέποτε εἶδε τὸ ἀνθρώπινον γένος!! Τὸ μόνον καταστρεπτικώτατον τῆς φύσεως συμβάν, ὅπερ λαοὶ τινες ἀναφέρουσιν ἐν ταῖς μυθολογίαις αὐτῶν, εἶνε ὁ κατακλυσμός (ὡς ὁ τοῦ Δευκαλίωνος), ὑπὸ τοῦ ὁποίου, λέγεται, ὅτι κατεστράφη σύμπασα ἡ ἀνθρωπότης. Καὶ ἡ γεωλογία, ἀφοῦ ἀνεῦρε τὴν αἰτίαν τῶν σεισμῶν καὶ μετὰ μεγίστης πιθανότη-
τος ἐξήγησε τὴν γένεσιν τῶν ὀρέων καὶ τὰς μετακινήσεις τῶν ἀκτῶν, ἐξήγησε καὶ ἐξηγήσῃ ὑπὸ γεωλογικῆν ἔποψιν καὶ τὸν κατακλυσμὸν τοῦτον εἰς οὐδὲν ὅμως κατέληξε θετικὸν πόρισμα, διότι πολλὰ πρὸς τοῦτο προβάλλονται δυσκολίαι· οὕτω τινὲς τὴν αἰτίαν τοῦ συμβεβηκότος τούτου ἀπέδωκαν εἰς τὰς μεγάλας πλημ-

μύρας, αἵτινες ἐπῆλθον, ὅτε ἐτάκησαν θερμότητος ἔνε-
κεν τὰ παχύτατα τῶν πύγων στρώματα, ἅτινα κατὰ τὴν λεγομένην ἐποχὴν τῶν παρετώνων ἐκκλύπτου μέγα μέρος τῆς Εὐρώπης, Ἀσίας καὶ Ἀμερικῆς.

Κατὰ τοὺς νεωτάτους ὅμως χρόνους ὁ ἐν Βιέννῃ διαπρεπὴς καθηγητὴς Suess (1) ἐπελήφθη τῆς λύσεως τοῦ ζητήματος τούτου, κατ' ἄλλον ὅμως τρόπον, καὶ ἠδυνήθη, νομίζομεν, νὰ καταλήξῃ εἰς πόρισμα, μεγίστην ἔχον τὴν πιθανότητα, ὡς ἐν ταῖς ἐξῆς θέλομεν ἐκθέσει.

Β΄.

Κατὰ τὰς ὑπὸ Ἀγγλων Ἀσιανολόγων ἐν Νιουβὴν γενομένης ἀνασκαφῆς ἀνεκαλύφθησαν πλείστα συγγράμματα Ἀσσυριακὰ, διὰ σφηνοειδῶν γραμμῶν ἐπὶ ὀπτῶν πλίνθων γεγραμμένα, τὰ ὁποῖα ἀπετέλουν τὴν βιβλιοθήκην τοῦ βασιλέως Σαρδαναπάλου (Ἀσσυριακὰ βιβλ. 669—628 π.Χ.) τὰ πλείστα τούτων εἶνε ἀντιγραφαὶ συγγραμμάτων ἀρχαιοτέρων ἐποχῶν, ἅτινα ἐσώζοντο ἐν ταῖς βιβλιοθήκαις τῆς Βαβυλώνης καὶ ἄλλων τῆς Ἀσσυρίας καὶ Βαβυλωνίας πόλεων.

Ἐν ταῖς πλινθίνοις τούτοις βιβλίαις μεταξὺ διαφόρων ἄλλων συγγραμμάτων ἀνευρέθη καὶ τὸ ἔπος τοῦ Ἰζδουβάρ, εἰς 12 ἄσματα γεγραμμένον, ἐν τῷ ὁποίῳ ὡς ἐπισημῶν ἀναφέρεται καὶ καταστρεπτικὸς τις κατακλυσμός.

Κατὰ τὸ ἔπος τοῦτο ὁ ἦρωϊς Ἰζδουβάρ, ἀπολέσας τὸν φίλον του Ἐαβάνι, μεταναστεύει πρὸς τὰς ἐκβολὰς τοῦ Εὐφράτου καὶ Τίγριδος, ἔνθα ἔζη βίον ἀθάναντον,

(1) Σημ. Παρβλ. Eduard Seuss «das Antlitz der Erde» I. σελ. 25 κ. ἐξ. M. Neumann Erdgeschichte I. σελ. 292 κ. ἐξ.

Θεός γεννώμενος ὁ πρόγονος αὐτοῦ Χασῆς Ἀδράς, ὅστις καὶ διηγείταί πρὸς τὸν ἀπύγονον αὐτοῦ τὸν βίον του καὶ τὴν ἀπὸ τοῦ κατακλισμοῦ σωτηρίαν του ὡς ἐξῆς περίπου: «Οἱ μεγάλοι θεοὶ ἀπεφάσιον διὰ κατακλι-
»σμοῦ νὰ καταστρέψωσι τὴν πανκρχαίαν πόλιν Σουρι-
»πάκ, ἐκτισμένην παρὰ τὰς τότε ἐκβολὰς τοῦ Εὐφρά-
»του, αἵτινες ἔκειντο μεσογειότερον. Ὁ Ἔα, ὁ Θεός
»τῆς θαλάσσης, παραινεῖ τὸν Χασῆς Ἀδράς νὰ κατα-
»σκευάσῃ ἐπὶ τῆς ξηρᾶς πλοῖον καὶ νὰ μεταφέρῃ εἰς
»αὐτὸ ἀπασαν τὴν περιουσίαν του, πολλὰς τροφάς, τὴν
»οἰκογενεὶάν του, τὰ κτήνη του καὶ θηρία ἄγρια. Καὶ κατ'
»ἀρχὰς μὲν ἠρονήθη ὁ Χασῆς Ἀδράς, ἀκολούθως ὅμως
»ἐνκυπήγησε τὸ πλοῖον καὶ ἀσφαλτώσας τὴν ἐσωτερικὴν
»καὶ ἐξωτερικὴν αὐτοῦ πλευρὰν δι' ἀσφάλτου, εἰσήγα-
»γεν εἰς αὐτὸ τὰ ὑπάρχοντά του, διάφορα ζῶα καὶ σῖ-
»τον καὶ ἔπε ἰσάσθη μετὰ τῶν συγγενῶν καὶ οἰκείων
»εἰς αὐτό. Ἦδη ἐγείρεται λαίλαψ καὶ καταιγίς, ὕδωρ
»ἐξορμᾷ ἀπὸ τῶν ἐγκάτων τῆς γῆς καὶ ὁ Θεός τῆς θα-
»λάσσης ἐπιφέρει τὸν κατακλισμὸν. Σκότος ἐπεκάλυψε
»τὴν γῆν καὶ ἐπὶ ἐξ ἡμέρας καὶ ἐπτὰ νύκτας διήρκεσεν
»ἡ καταστροφή. Τέλος ἔπλευσεν ἡ καταιγίς, ἐγένετο
»πάλιν φῶς καὶ τὰ ὕδατα ἀπῆλθον, τὸ πλοῖον ὅμως ἐξώ-
»κειλε παρὰ τοὺς πρόποδας τῶν τῶ βυθῶν τῆς Με-
»σοποταμίαις περιβαλλόντων ὑψωμάτων τῆς Νιζέρης,
»ἣτις ἦτο τόπος καίμενος κατὰ τι νοτιοανατολικώτερον
»τῆς Νινευῆ. Ἀκολούθως ὁ Χασῆς Ἀδράς ἀποστέλλει
»πτηνὰ, ὁ μέγας Θεὸς Βῆλ ὀρκίζεται νὰ μὴ φέρῃ πλέον
»κατακλισμὸν, ἡ δὲ Θεὰ Ἰσάτρ ἀνυψοῖ πρὸς ἐνίσχυσιν
»τῆς ὑποσχέσεως ταύτης τὸ μέγα τοῦ Ἀνὶ τόξον.» (1)

Γ'.

Ἦθεν ἐκ τοῦ μύθου τούτου πληροφορούμεθα, ὅτι συνέβη ποτὲ ἐν Μεσοποταμίᾳ δεινὴ πλυμμύρη, ἦν καὶ ὁ Βαβυλώνιος ἱερεὺς Βηρωσσός (330—326 π. Χ.) περι-
γράφει ἐν τοῖς σωζομένοις αὐτοῦ ἀποσπασμασιν ὡς ἐξῆς.

Κατὰ τὸν ἱερέα τούτον ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ
Ἐισούθρου, υἱοῦ τοῦ Ὀτιάστου, ὁ Κρόνος δηλοῖ κατ'
ὄναρ πρὸς τὸν Εἰσούθρον, ὅτι τῇ 15 τοῦ μηνὸς Δαισίου
(μὴν Μακεδονικὸς μεταξὺ Μαίου καὶ Ἰουνίου), ἀπαντες
οἱ ἄνθρωποι θὰ καταστραφῶσι διὰ πλημμύρας. Διέταξε
λοιπὸν αὐτὸν νὰ θάψῃ τὰς Γραφὰς ἐν Σιπαρά, τῇ
πόλει τοῦ ἡλίου, νὰ ντυπῆται ἀκολούθως πλοῖον, ὅπερ
νὰ ἐφοδισθῇ διὰ τροφῶν, καὶ νὰ εἰσέλθῃ ἀκολούθως εἰς
αὐτὸ μετὰ τῆς οἰκογενείας καὶ τῶν φίλων του, παρὰ
λαμβάνων τετράποδα καὶ πτηνὰ. Ὁ Εἰσούθρος ὑπα-
κούει εἰς τὴν διαταγὴν. Ἦδη ἐπέρχεται ἡ πλημμύρα,
καλύπτει τὴν χώραν καὶ ἀκολούθως ἀπέρχεται. Ὁ Εἰ-
σούθρος πέμπει πτηνὰ, ὅπως πληροφορηθῆ περὶ τῆς

καταστάσεως τῆς πλημμύρας καὶ ἐπὶ τέλος ἐγκατα-
λείπει τὸ σκάφος, προσφέρει μετὰ τῆς οἰκογενείας του
θυσίαν πρὸς τοὺς Θεοὺς διὰ τὴν σωτηρίαν του. Ὁ Εἰ-
σούθρος πρὸς ἀνταμοιβὴν διὰ τὴν εὐλάβειάν του ἀναβι-
βάσκειται εἰς τὸν Οὐρανόν, ὅπως κατοικῆ μετὰ τῶν
Θεῶν, ἐπίσης καὶ ἡ σύζυγός του, ἡ θυγάτηρ του καὶ
ὁ νεώκληρος.

Τοῦτο εἶνε τὸ οὐσιωδέστερον μέρος τῆς διηγήσεως
τοῦ Βηρωσσού, ὡς παρέδωκεν ἡμῖν αὐτὴν Ἀλέξανδρος
ὁ Πολυῖστωρ. Ἐκ δὲ τοῦ πλοίου τοῦ Εἰσούθρου, λέγει
«τελευτῶν ὁ συγγραφεὺς οὗτος, ὅπερ ἔμεινεν ἐν Ἀρμε-
»νίᾳ, σώζεται εἰσέτι ἐν μέρος ἐπὶ τῶν Κορδουαϊκῶν τῆς
»Ἀρμενίας ὄρεων, ἐξ οὗ οἱ ἄνθρωποι ἀποξέουσι τὴν
»ἀσφάλτου, δι' ἧς ἦτο ἐξωτερικῶς ἠσφαλωμένον, ἦν
»μεταχειρίζονται ὡς περίκλιτον κατὰ νοσημάτων».

Δ'.

Ὁ Suess ἐξετάζων τὴν γεωλογικὴν κατασκευὴν
τῆς Μεσοποταμίαις καὶ Συρίας ἐξέχει τὸ πύρισμα, ὅτι ἡ
Ἀσσυρικὴ παράδοσις εἶνε ἡ ἀρχαιοτέρα, ἐξ ἧς ἐλήφθησαν
αἱ τῶν ἄλλων λαῶν, οἵτινες εὐρίσκοντο εἰς ἐπικοινωνίαν
μετὰ τῶν Ἀσσυρίων, καὶ ὅτι τὸ θέατρον τῆς κατα-
στροφῆς ταύτης ἔλαβε χώραν παρὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ
Εὐφράτου καὶ Τίγριδος.

Ἐν δὲ ἐκ τῶν ἐπιχειρημάτων, ἅτινα καταδεικνύουσι
τὸ πρωτότυπον τῆς Ἀσσυρικῆς παραδόσεως, εἶνε ἡ ἐν
τῷ ἔπει Ἰζδουβάρ ἀναφερομένη φράσις «Ὁ Χασῆς Ἀδράς
ἠσφάλτωσε τὸ πλοῖον αὐτοῦ ἔσωθεν καὶ ἐξωθεν τῇ
ἀσφάλτῳ». Ἡ ἐπουσιώδης αὕτη φράσις ἀρκούντως ἐξη-
γεῖται ἐκ τῶν πληροφοριῶν τοῦ περιηγητοῦ Cernik,
ἐπισκεφθέντος τὴν Μεσοποταμίαν καὶ μελετήσαντος τὰ
ἦθη καὶ ἔθιμα τῶν κατοικῶν τῆς χώρας ταύτης.

Κατὰ τὸν ἄνδρα τούτον καὶ νῦν ἔτι οἱ κάτοικοι
τῶν μερῶν ἐκείνων ντυπῆγοῦσι τὰ πρὸς μεταφορὰν τοῦ
πετρελαίου χρησιμεύοντα αὐτοῖς σκάφη κατὰ τὸν αὐτὸν
τρόπον, καθ' ὃν καὶ ὁ Χασῆς Ἀδράς κατασκεύασε τὸ
πλοῖόν του. Ἀρκοῦνται, λέγει ὁ Cernik, εἰς τὴν
«διαπλοκὴν ἀξέστου τινὸς κλαθοειδοῦς σκάφους ἀνευ
«τρύπιδος, οὗτινος αἱ μὲν πλευραὶ κατασκευάζονται ἐκ
«μυρικής (εἶδος θάμνου, Tamarix), τὰ δὲ μεταξύ τού-
«των κενὰ διαστήματα πληροῦνται ἀχύρου καὶ πλέγ-
«ματος κλάμου, ὀλόκληρον δ' ἀκολούθως τὸ κατασκευά-
«σμα ἐσωτερικῶς καὶ ἐξωτερικῶς ἀσφαλοῦται δι' ἀσφάλ-
«του». Ἦθεν οἱ κάτοικοι τῶν μερῶν τούτων ντυπῆγοῦσι
τὰ πλοῖα αὐτῶν σήμερον ὅπως καὶ πρὸ χιλιῶν ἐτῶν,
λαμβάνοντες πρὸς τοῦτο τὸ οὐσιωδέστερον ὑλικὸν ἐκ
τῶν πλουσιῶν τῆς ἀσφάλτου στρωμάτων, ἅτινα ἀπαν-
τῶσιν εἰς τὰ μέρη ἐκεῖνα καὶ τὰ ὅποια παρέσχον τὴν
συνδετικὴν ὕλην διὰ τὰ ἀνάκτορα τοῦ Νιμρόδου (1).

(1) Σημ. Ὀλόκληρον τὸ ἐπιπέδιον τοῦτο δημοσιεύει γερ-
μανιστὴ ὁ κύριος Suess ἐν τῷ ρηθέντι αὐτοῦ συγγράμματι
(σελ. 31 καὶ ἐξῆς).

(1) Σημ. Ὑῖος τοῦ Κούσχ, λέγεται ὡς θεμελιωτὴς τῆς
Βαβυλώνας.

Ε΄.

Ἦδη ἄς ἐξετάσωμεν, τίνα φυσικὰ φαινόμενα ἐπέφερον τὰς ἐν τῷ ἔπει ἀναφερομένης πλημμύρας. Ἦδυνατό τις νὰ ἀποδώσῃ τούτας εἰς ραγδαίαις βροχαῖς, ἐπενεγκούσας ὅλους ἔκτακτον τῶν ποταμῶν Εὐφράτου καὶ Τίγριδος ὑπερέκχυσιν, ἣτις εἰς τὰ ἐκτεταμένκ τῶν μερῶν ἐκείνων βαθύπεδα, ἐν οἷς ἐπὶ μεγάλων ἐκτάσεων οὐδεὶς λόφος ἢ ὄρος ὑπάρχει, παρέχων τοῖς ἀνθρώποις καταφύγιον, ἔπρεπε νὰ ἐπιφέρῃ τὰς μεγίστας τῶν καταστροφῶν. Ἐκ πρώτης ὄψεως ἡ ἐξήγησις αὕτη φαίνεται ἐπαρκής, ἣτις ὅμως ἀμέσως περιπίπτει εἰς ἀντίφασιν, πρὸς τὴν φράσιν τοῦ ἔπους, ὅτι τὸ σκάφος τοῦ Χασῆς Ἀδράς ἐρρίφθη ὑπὸ τῶν ὑδάτων ἀπὸ τῆς παρὰ τὰς ἐκβολὰς τῶν ποταμῶν κειμένης Σουριπὰκ πρὸς τὰ μεσογειότερα. Ἄν συνέβαινεν ἔκτακτος τῶν ποταμῶν ὑπερέκχυσις, ἔπρεπεν ἡ πλήμμυρα καθ' ὅλην αὐτῆς τὴν ἔκτασιν νὰ διευθύνηται ἀπὸ τῆς ξηρᾶς πρὸς τὴν θάλασσαν καὶ ἐπομένως τὸ πλοῖον τοῦ Χασῆς Ἀδράς νὰ μεταφερθῆ πρὸς τὴν θάλασσαν. Ἐκ τοῦ ἔπους λοιπὸν ἐξάγεται, ὅτι ἡ πλήμμυρα εἶχεν ἐναντίαν διεύθυνσιν, ἣτοι ἀπὸ τῆς θαλάσσης πρὸς τὴν στερεάν.

Ἄν λοιπὸν ἡ πλήμμυρα ἦλθεν ἀπὸ τῆς θαλάσσης, τότε δύο μόνον αἰτίαι δύνανται νὰ ὠθήσωσι θάλασσης μεγάλην ποσότητα πρὸς τὴν ξηράν καὶ νὰ ἐπιφέρωσι τὰς μεγίστας τῶν καταστροφῶν. Καὶ ἡ μὲν πρώτη αἰτία εἶνε τὰ σεισμογενῆ κύματα (1), ἡ δὲ δευτέρα, ἣτις εἶνε καὶ ἡ καταστρεπτικώτερα, εἶνε οἱ τυφῶνες τῶν τροπικῶν χωρῶν, οἵτινες φέροντες πελωρίας μάζας θάλασσιου ὕδατος πρὸς χθιμαλλὰς χώρας, ἐμποδίζουσι νὰ ἐκρεύσῃ πρὸς τὴν θάλασσαν τὸ ὕδωρ μεγάλων ποταμῶν, ὅπερ ἐξογκούμενον, καταπλημμυρίζει τὴν χώραν. Τοιαῦται πλήμμυραι συχνότατα συμβαίνουσιν, ὅταν π.χ. τυφῶν πνέων πρὸς βορρᾶν τοῦ κόλπου τῆς Βεγγάλης, εἰσορμᾷ πρὸς τὸ Δέλτα τοῦ Γάγγου καὶ Βραμαπούτρα. Οὕτω π.χ. τὴν νύκτα τῆς 11 πρὸς τὴν 12 (ν. ε.) Ὀκτωβρίου τοῦ 1737, πνεύσαντος τυφῶνος, συνοδευθέντος καὶ ὑπὸ σεισμοῦ, τὸ ὕδωρ τοῦ Γάγγου ἀνυψώθην μέχρι 40 ποδῶν, κατέπνιξε περὶ τὰς 300,000 ἀνθρώπων. Κατὰ τὴν νύκτα τῆς 31 Ὀκτωβρίου πρὸς τὴν 1 Νοεμβρίου 1876 ἐπῆλθεν ἰσχυρότατος τυφῶν κατὰ τῶν ἐκβολῶν τῶν Βραμαπούτρα, καθ' ἣν ὥραν κατέρρεον πρὸς τὴν θάλασσαν τὰ ὑπὸ ἰσχυρᾶς πλημμυρίδος τὴν νύκτα ἀνυψώθέντα ὕδατα. Τὰ κύματα τοῦ τυφῶνος συνηθθέντα μετὰ τῶν ὑδάτων τῆς πλημμυρίδος, ἣτις ὡς γνωστὸν ἐπέρχεται τῇ ἐλκτικῇ ἐνεργείᾳ τῆς Σελήνης, ὥρμησαν ἰσχυρότατα πρὸς τὴν ξηράν· φθάσαντα δὲ εἰς ὕψος 45 ποδῶν κατέκλυσαν χώραν 141 τετραγῶν. γεωγραφικῶν μιλίων, καταπνί-

(1) Σημ. Προσεχῶς θέλομεν δημοσιεῦσαι ἄρθρον περὶ σεισμογενῶν κυμάτων καὶ περὶ τῆς καταστροφῆς τῆς Λισσαβῶνος.

ζήντα ἐκ τοῦ ἐνὸς ἑκατομμυρίου κατοίκων τῆς χώρας κατὰ τινὰς μὲν 215,000, κατ' ἄλλους δὲ 100,000. Οἱ ἐπίλοιποι τῶν κατοίκων ἐσώθησαν, ἀνελθάντες εἰς δένδρα ὑψηλά, ἃ τινὰ κατὰ συνήθειαν ὑπάρχουσι περὶ τῶν οἰκιῶν.

ΣΤ΄.

Ἐρευνῶν περικιτέρω ὁ Suess τὰς αἰτίας, εἰς ἃς πρὸς ν' ἀποδώσωμεν τὸν κατακλυσμὸν τοῦτον τῆς Μεσοποταμίας, ἀνευρίσκει ἐν τῷ ἔπει τοῦ Ἰζδουβάρ, ὅτι ὁ Χασῆς Ἀδράς νόθετεῖται καὶ παραινέται ὑπὸ τοῦ Ἐα, τοῦ Θεοῦ τῶν θάλασσῶν καὶ τῆς ἀβύσσου, νὰ ναυπηγήσῃ πλοῖον. Ἡ προφητεία αὕτη ἐξηγεῖται, ἂν δεχθῶμεν ὅτι πρὸ τῆς κυρίως καταστροφῆς προηγήθη σειρὰ σεισμῶν ἀσθενῶν, συνοδευομένων καὶ ὑπὸ μικρῶν πλημμυρῶν, αἵτινες ὠδήγησαν τὸν Χασῆς Ἀδράς νὰ ναυπηγήσῃ πλοῖον, εἰς τὸ ὁποῖον νὰ καταφύγῃ μετὰ τῶν συγγενῶν καὶ οἰκειῶν του, ἐν περιπτώσει καθ' ἣν ἤθελον γείνει οἱ σεισμοὶ καὶ αἱ πλήμμυραι δεινότεραι.

Ἐὸ Ἀδάμ, ἱστορεῖ τὸ ἔπος, πλημμυρίζει ἀπύστωσ » τοὺς διώρυγας (:), οἱ δὲ Ἀνουνάκοι (τὰ πνεύματα τῆς » ἀβύσσου) ἀναφέρουσιν ὕδατα καὶ κάμνουσι τὴν γῆν » νὰ τρέμῃ διὰ τῆς δυνάμεώς των. » Τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ ἐρράγησαν πᾶσαι αἱ πηγαὶ τῆς ἀβύσσου καὶ οἱ καταρράκται τοῦ οὐρανοῦ ἠνεώχθησαν. Ὅθεν ὁ γεωλόγος ἀμέσως ἐν τῇ διηγήσει ταύτῃ τοῦ ἔπους ἀναγνωρίζει σεισμούς καὶ κραδασμούς τοῦ ἔδαφους, ἐκ δὲ τῆς φράσεως αἱ πηγαὶ τῆς ἀβύσσου, συμπερκίνει, ὅτι συγχρότως μετὰ τῶν σεισμῶν ἐρράγη τὸ ἔδαφος καὶ ἐκ τῶν ρηγματῶν ἀνέδυσαν ὕδατα, κατακλύσαντα τὴν χώραν. Τὸ φαινόμενον τοῦτο εἶνε σύνθετος εἰς μεγάλους σεισμούς, π.χ. τῆς Λισσαβῶνος (1855), τοῦ Αἰγίου (1861), τοῦ Ἀγρινίου (1889) καὶ πολλῶν ἄλλων τόπων, ἐπομένως καὶ ἐπὶ τοῦ ποταμογώστου καὶ λίαν ὑδροφόρου τῆς Μεσοποταμίας ἔδαφους θὰ ἐσχηματίσθῃσαν τότε ρήγματα μεγάλκ, ἀπὸ τῶν ὁποίων ἀνεπήδησεν ὕδωρ ὑπόγειον ἐν μεγάλῃ ποσότητι.

Ἐν τῇ διηγήσει ταύτῃ τοῦ Ἰζδουβάρ ἀναφέρονται καὶ ὀνόματα Θεῶν συμμεθεζάντων εἰς τὴν καταστροφὴν ταύτην, οἵτινες δὲν εἶνε ὑποχθόνιοι. Οὕτως ἀναφέρεται ὡς συμμεθέζκ καὶ ὁ Θεὸς τῶν ἀνέμων ὁ Ραμάνς. Ἐὸ Ραμάνς ἀνύψωσε μέχρι τοῦ οὐρανοῦ ὄγκον κυμάτων. Ὅθεν ἐνταῦθα γίνεται λόγος περὶ ἰσχυροτάτων ἀνέμων καὶ σκότους, φαινόμενα συνήθως συμβαίνοντα κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν τυφῶνων· ἐπομένως ἐκ τῆς φράσεως ταύτης πληροφοροῦμεθα, ὅτι συγχρότως μετὰ τοῦ σεισμοῦ ἐπῆλθε καὶ τυφῶν ἰσχυρότατος, ὡς παρετηρήθη τοῦτο εἰς διαφόρους σεισμούς τροπικῶν χωρῶν, οὓς ἐσυνώδευσαν τυφῶνες, καταιγίδες καὶ καταπτώσεις μεγάλαι τῆς βαρομετρικῆς στήλης.

Ζ΄.

Οὕτως ἐξετάζων ὁ Suess τὸν σεισμὸν τῆς Μεσο-

ποταμίας καὶ περὶβάλλον αὐτὸν πρὸς γνωστοὺς σεισμούς, ἐπισυμβάντων κατὰ τοὺς νεωτάτους χρόνους, ἐξάγει τὰ ἐξῆς τέσσαρα πορίσματα :

α'.) ὅτι τὸ ὑπὸ τὸ ὄνομα κατακλισμὸς ὑπὸ ἀρχαίων λαῶν ἀνκφερόμενον φυσικὸν φαινόμενον ἔλαβε χώραν πρὸ αἰῶνων ἐν τῇ κοιλάδι τοῦ κάτω Εὐφράτου, συνοδευθὲν καὶ ὑπὸ καταστρεπτικῆς πλημμύρας τοῦ βαθυπέδου τοῦ Εὐφράτου.

β'.) ἡ κυρία αἰτία τῆς πλημμύρας τούτης ὑπῆρξε σεισμὸς ἰσχυρὸς, σείσας τὴν περιοχὴν τοῦ Περσικοῦ κόλπου ἢ τὰ νότια τούτου μέρη, οὕτως προηγήθησαν ἀσήμενοι τρόμοι.

γ'.) λίαν πιθανὸν εἶναι, ὅτι κατὰ τὴν περίοδον τῶν ἰσχυρῶν τοῦ ἐδάφους κρηδασμῶν ἐπῆλθε συγχρόνως ἐν τῷ Περσικῷ κόλπῳ καὶ τυρῶν καταστρεπτικός καὶ

δ'.) περὶδοσεις ἄλλων λαῶν, π.χ. ὁ τῶν Ἑλλήνων κατακλισμὸς τοῦ Δευκαλίωνος, δὲν ἀποδεικνύουσιν ὅτι σύμπας ὁ πλανήτης ἡμῶν ἐκλύθη ὑπὸ τῶν ὑδάτων, ἀλλ' ὅτι εἶνε καὶ αὐτὸν εὐλημμένον ἐκ τοῦ Ἀσσυριακοῦ κατακλισμοῦ ἢ ἄλλου τινὸς ὁμοίου φαινομένου.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΤΡΟΥΜΠΟΣ

Ὅθεν ὁ κατακλισμὸς τοῦ Χασῆς Ἀδράς δύναται νὰ ἐξηγηθῆ ἀπλούστατα ὡς ἐξῆς: Κατὰ τινα περίοδον σεισμῶν συνεχῶν, ὡς καὶ νῦν τοῦτο πολλαχοῦ παρατηρεῖται, ἐπανειλημμένως τὸ ὕδωρ τοῦ Περσικοῦ κόλπου ἐπῆλθε κατὰ τῆς κοιλάδος τοῦ Κάτω Εὐφράτου. Ἐκ τῶν πλημμυρῶν τούτων, αἵτινες τὸ πρῶτον ἦσαν ἀσθενεῖς, ὀδηγηθεὶς ἀνὴρ προνοητικὸς, ὁ Χασῆς Ἀδράς, δηλ. ὁ Θεοσεβῆς σοφός, ναυπηγεῖ πλοῖον πρὸς σωτηρίαν τῶν οἰκείων αὐτοῦ καὶ ἀσφαλτῶνει τοῦτο τῇ ἀσφάλτῳ ἔσωθεν καὶ ἔξωθεν, ὡς καὶ τώρα τοῦτο γίνεται ἐν τῇ χώρᾳ τοῦ Εὐφράτου. Οἱ κρηδασμοὶ τοῦ ἐδάφους ἐπαυξάνουσιν, οὗτος δὲ καταφεύγει μετὰ τῶν συγγενῶν του εἰς τὸ πλοῖον· τὰ ὑπόγεια ὕδατα ἀναβάλλονται ἐκ τοῦ διαρραγέντος ἐδάφους καὶ συγχρόνως ἐπέρχεται ἐλάττωσις τῆς ἀτμοσφαιρικῆς θλίψεως, ἦν παρακοθεὶ φοβερά καταιγὶς καὶ βροχὴ ραγδαίωσιν, λίαν δὲ πιθανὸν καὶ τυφῶν, ἀπὸ τοῦ Περσικοῦ κόλπου ἐφορμήσας. Ἡ θάλασσα καταστρεπτικῶς εἰσώρμησεν εἰς τὴν κοιλάδα καὶ συμπαρέσυρεν τὸ πλοῖον, ὠθήσασα αὐτὸ πρὸς τὰ μεσογειότερα, ὅπερ ἐξώκειλε παρὰ τοὺς λόφους τοὺς κειμένους πρὸς Βορρᾶν καὶ ΒΑ τοῦ Τίγριδος.

Κ. ΜΗΤΣΟΠΟΥΛΟΣ

Τὴν πρωίαν τῆς παρελθούσης Τετάρτης ἀπεβίωσεν ὁ δύο γενεὰς Ἑλλήνων διδάξασκαθηγητῆς τῆς Φυσικῆς ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΤΡΟΥΜΠΟΣ. Γεννηθεὶς ἐν Κουκουλίῳ κόμῃ τοῦ Ζαγορίου τῆς Ἠπείρου τῷ 1806 ἐξεπαιδεύθη ἐν Ἰωαννίνοις ὑπὸ τοῦ Ἀναστασίου Σακελλαρίου παρ' ᾧ ἐδιδάχθη τὰ ἐγκύκλια μαθήματα· ἀκολούθως μετέβη εἰς Κέρκυραν καὶ ἐξηκολούθησε τὰς σπουδὰς του ἐν τῇ Γυλφορδεῖῳ Ἀκαδημίᾳ. Ἐκ Κερκύρας μετέβη εἰς Γενεύην τῆς Ἑλβετίας καὶ ἐκεῖθεν εἰς Παρισίους. Τῷ 1838 διωρίσθη καθηγητῆς ἐν τῇ Σχολῇ τῶν Εὐελπίδων τῆς Ὑδραλικῆς, τῆς Ὀδοποιίας καὶ τῆς Φυσικῆς καὶ μετ' ὀλίγον ἔκτακτος καθηγητῆς ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τῆς Φυσικῆς καὶ Ἀστρονομίας. Στρατιώτης τοῦ καθήκοντος ἐξηκολούθησεν ἐπὶ πεντήκοντα μακρὰ ἔτη διδάσκων καὶ ἐργαζόμενος ἀδιαλείπτως, πλείστας πραγματείας δημοσιεύσας ἰδίᾳ γαλλιστὶ ἐν διαφόροις περιοδικῶς. Αὐστηρὸς, ἰδιότροπος, ἀκεραιότατος τὸν χαρακτῆρα, πρὸ οὐδενὸς ὑποχωρῶν, πιστότατος εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν καθήκοντων αὐτοῦ ἀνῆκεν εἰς τὴν χορείαν ἐκείνην τῶν διδασκάλων τοῦ Γένους τὴν ἐκλείψασαν τέλειον καὶ ἐφ' ἣ σεμνύνεται ἡ ἡμετέρα πατρίς.